

ДЕКЛАРАЦИЈА НА ВАШИТЕ ПРАВА

Кога ве сослушуваат во својство на осомничен/а додека сте **ЛИШЕНИ ОД СЛОБОДА**

1/4

Кои се правата што треба да ви се соопштат пред почетокот на сослушувањето?

1. Право на доверлива консултација со адвокат и правна помош за време на сослушувањето

A. Адвокат

- Може да побарате да биде контактиран кој и да е адвокат по ваш избор.
- Ако немате адвокат или ако вашиот адвокат е спречен, може да побарате да биде контактиран еден од дежурните адвокати.
- Ако исполнувате одредени законски услови, оваа правна помош е потполно или делумно бесплатна. Имате право да го побарате формуларот што ги содржи тие услови.

B. Претходно доверливо консултирање

- Пред почетокот на следното сослушување – и во рок од 2 часа откако сте зборувале со еден од дежурните адвокати – имате право на доверлива консултација со вашиот адвокат во траење од триесет минути, коешто може во исклучителни ситуации да се продолжи со одлука на распитувачот.
- Оваа консултација може да се изведе преку телефон или во просториите каде што се врши сослушувањето.
-

B. Правна помош при сослушувањата

- Имате право на помош од страна на вашиот адвокат за време на сослушувањата. Распитот не може да започне без присуство на адвокатот.
- Вашиот адвокат ќе внимава на тоа:
 - Дека се почитува вашето право на молчење и вашето право да не се самообвините;

- Како се однесуваат кон вас за време на сослушувањето и дали сте изложени на незаконски притисок;
- Дека ви биле соопштени вашите права и дека сослушувањето е регуларно.

Ако вашиот адвокат има какви било коментари во врска со горенаведеното, може да побара тие веднаш да се забележат во изјавата на записник од полициското сослушување.

Вашиот адвокат може да побара да се спроведе одредена истрага или да се сослуша одредено лице. Тој може да побара објаснување за поставените прашања. Има право исто така да даде коментари во врска со истрагата и сослушувањето. Тој нема право да одговара на ваше место, ниту пак да го попречува сослушувањето.

- Вие или вашиот адвокат имате право само еднаш да го прекинете сослушувањето со цел да имате дополнителна доверлива консултација. Доколу се појават нови елементи во текот на сослушувањето имате право на дополнителна доверлива консултација со вашиот адвокат. Таа може да трае максимално 15 минути.

ДЕКЛАРАЦИЈА НА ВАШИТЕ ПРАВА

Кога ве сослушуваат во својство на осомничен/а додека сте **ЛИШЕНИ ОД СЛОБОДА**.

2/4

Г. Одрекување

Не сте обврзани да побарате консултација или помош од адвокат.

Може доброволно и промислено да се откажете од тоа право под услов:

- да сте полнолетни;
- да сте потпишале и датирале изјава за тоа.
- Доколку има услови, сослушувањето може да се снима со камера. Околу ова може да зборувате со вашиот адвокат.

Во врска со овие работи, можете телефонски да се консултирате со некој од дежурните адвокати.

Д. Изземање

Во исклучителни околности или од задолжителни причини, јавниот обвинител или истражниот судија може да одлучи да не ви одобри право на претходна доверлива консултација или на помош од страна на адвокат за време на сослушувањето. Тој има обврска да ја образложи оваа одлука.

2. Кратко соопштување на кривичните дела

- Имате право да бидете накратко информирани за кривичните дела за коишто ќе ве сослушуваат.

3. Право на молчење

- Во ниеден момент немате обврска да се самообвините.
- Откако ќе се идентификувате, може да изберете да дадете изјава, да одговорите на поставените прашања или да молчите.

4. Право да известите некого дека сте уапсени

Имате право да известите трето лице за вашето апсење.

Јавниот обвинител или истражниот судија може сепак, од задолжителни причини, да го одложи тој момент за толку време колку што е тоа неопходно за потребите на истрагата.

5. Лекарска помош

- Ако е потребно, имате право на бесплатна лекарска помош.
- Може исто така да побарате да ве прегледа лекар по ваш избор. Во тој случај, прегледот ќе биде на ваш трошок.

6. Помош од страна на толкувач и право на превод

- Ако не го разбирате или зборувате јазикот, или ако имате пречки во слухот или говорот, имате право на судски толкувач за време на:
 - доверливата консултација со вашиот адвокат (ако адвокатот не го разбира или не го зборува вашиот јазик).
 - распитот.Оваа помош е бесплатна.
- Ако не го разбирате јазикот на кој се води постапката, имате право на превод на соодветните пасуси од налогот за апсење, поканата и судската одлука на јазик што го разбирате. Овој превод е бесплатен.
- Може исто така да се побара од вас да ја напишете изјавата на својот јазик.

ДЕКЛАРАЦИЈА НА ВАШИТЕ ПРАВА

Кога ве сослушуваат во својство на осомничен/а додека сте **ЛИШЕНИ ОД СЛОБОДА**.

3/4

Кои се вашите дополнителни права за време на сослушувањето?

7. Други права за време на сослушувањето

Самото сослушување почнува со давање на одреден број соопштенија. Покрај повторувањето на краткото соопштување на кривичните дела и на правото на молчење, исто така ќе ве информираат:

- Дека може да побарате сите прашања што сте ги поставиле и сите одговори што сте ги дале да бидат запишани со истите зборовите што сте ги употребиле;
- Дека може да побарате да се спроведе одредена истрага или да се сослуша одредено лице;
- За вашите дадени изјави што се користени како доказ на суд.
- Дека за време на сослушувањето може да користите документи што ги поседувате доколку тоа не го одложува сослушувањето. За време или по сослушувањето имате право да побарате овие документи да бидат додадени во изјавата на записник од полициското сослушување или да бидат доставени во судската писарница.

8. Снимање на сослушувањето со камера

- Доколку е возможно, сослушувањето може да се снима со камера, со цел да се надгледува постапката на сослушување.
- За ова одлучува распитувачот, јавниот обвинител или истражниот судија.

9. На крајот на сослушувањето

На крајот на сослушувањето, текстот од сослушувањето ќе ви биде даден на читање. Може исто така да побарате тој да ви биде прочитан.

Потоа ќе ве прашаат дали сакате да се направат измени или дополнувања на вашата изјава.

ДЕКЛАРАЦИЈА НА ВАШИТЕ ПРАВА

Кога ве сослушуваат во својство на осомничен/а додека сте **ЛИШЕНИ ОД СЛОБОДА**.

4/4

Колку долго може да бидете задржани?

1. 48 часа

Може да бидете задржани во максимално времетраење од 48 часа.

2. Истражен судија

- Во рок од 48 часа, или ќе ве ослободат или ќе ве изведат пред истражен судија. Истражниот судија потоа донесува одлука за тоа дали ќе останете во притвор и дали ќе издаде европски налог за апсење.
- Истражниот судија е должен прво да ве сослуша по делото. И при ова сослушување имате право на помош од страна на вашиот адвокат. Истражниот судија ќе ги слушне вашите коментари или коментарите на вашиот адвокат во врска со фактот дека е можно да се издаде налог за ваше апсење.

Може да се откажете од правото на помош од адвокат единствено ако сте полнолетни.

- Ако истражниот судија издаде налог за апсење, ги имате следниве права:
 - Може да комуницирате со вашиот адвокат без ограничување.
 - Во рок од пет дена по издавањето на налогот на апсење ќе излезете пред судскиот совет каде што може да го оспорите апсењето и притворот.
 - Имате право да го видите вашето досие еден ден пред заседавањето на судскиот или обвинителниот совет.

- Освен ако не ви бил даден устен превод од налогот за апсење, имате право на (писмен) превод од релевантните делови од налогот за апсење, ако не го зборувате или разбирате јазикот на постапката. Овој превод е бесплатен.
- Вашиот адвокат може подетално да ви објасни како ќе се одвива понатаму процедурата.
- Ако немате белгиско државјанство, имате право да го известите вашето конзуларно претставништво за вашето апсење.

Може да ја задржите оваа декларација на вашите права.